

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Termin hvori undervisningen afsluttes: maj-juni 2024
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	hf2
Fag og niveau	Psykologi C
Lærer(e)	Tomas Billeskov Jansen
Hold	23PsC33

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Udvikling
Titel 2	Mobning
Titel 3	Køn
Titel 4	Læring
Titel 5	Videnskabelige undersøgelsesmetoder
Titel 6	
Titel 7	
Titel 8	
Titel 9	
Titel 10	
Titel 11	
Titel 12	
Titel 13	
Titel 14	
Titel 15	

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 1	Udvikling
Indhold	<p>Læsestof:</p> <p>Introduktion til faget psykologi på C-niveau ud fra læreplanen for psykologi C</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog (2024)(menneskets udvikling, arv), p5666</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog (2024)(menneskets udvikling, miljø, køn), p5048, p5049, p5188</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog(2024)(menneskets udvikling, tilknytning), p5043</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, (2024)(menneskets udvikling, arv, miljø, tilknytning, sårbarhed, resiliens), p5098, p5123, p5128, p5129, p5130, p5131, p5132, p5133</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, (2024)(menneskets udvikling, kultur), p5539, p5557, p5556</p> <p>Problemstilling i psykologi(eget materiale)</p> <p>Dokumentar:</p> <p>”Min barndom i helvede” af Lisbeth Zornig Andersen, 10. maj 2012, Mette Korsgaard, 58 minutter.</p> <p>”Børneadvokaten (3)” om Gry Rambusch, 21. januar 2015, DR2, af Nanna Kari Jensen og Pernille Bervald Jørgensen. 30 minutter.</p> <p>”DR2 Tema – Hjernevask”(uddrag), 17. marts 2012, Michael Mosley</p> <p>”Sådan udvikler du dit barns hjerne bedst”, DR2, 3. januar 2012, Line Friis Frederiksen og Martin Sundstrøm.</p> <p>Bilag/Cases:</p> <p>”Ikke glad for at deltage i rytmik” fra http://www.netsundhedsplejerske.dk/brevkasse/udskiv.php?id=22086 af Helen Lyng Hansen</p> <p>”Spædbørn forstår følelsesudtryk!” fra Forskningsnyt fra Psykologi 2002,11(2)</p> <p>”Katja” fra Psykologisk pædagogisk rådgivning, nr. 4-5, 1997</p> <p>31 sider</p>
Omfang	30 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: separationsreaktioner, protest, fortvivlelse, emotionel frakobling, Harry Harlows eksperiment med abeunger, spædbarnsdepression, hospitalisme, de rumænske børnehjemsbørn, institutionel autisme, omsorgssvigt, vanrøgt, fysiske overgreb, psykiske overgreb, seksuelle overgreb, børns reaktioner på overgreb, kontaktforstyrrelser, depression, dissociation, forsinket udvikling, de overdrevent veltilpassede eller voksne børn, hyperaktiv og destruktiv, ansvar, skyld og hemmeligholdelse, sårbarhed, resiliens, Wayne Dennis’ prospektive længdesnitsundersøgelse af børnehjemsbørn i Libanon, Koluchovas undersøgelse af tjekkiske tvillingedrenge, risiko, skift, kædevirkninger, gen-</p>

	<p>tagne negative erfaringer, individuelle forskelle, mælkebøttebørn, modstandsdygtighed, Kauai-undersøgelsen, Martin Teichers undersøgelse af omsorgssvigt og hjerneudvikling, medfødte forskelle, temperament, lette børn, besværlige børn, langsomme børn, pasform, begyndende selv, medfødte sanser, lugt, hørelse, synet, forsøget med den nubrede sut, tværmodal perception, vitalitetsfølelser, primære følelser, kerneselv, oplever sig selv som en fysisk afgrænset enhed, er selv årsag til handlinger, det selektive sociale smil, ansigtsduetter, non-verbal kommunikation, stimulation, overstimulation, understimulation, følelsesmæssig smitte, empati, still-face eksperimentet, generaliseret episode, skema, RIG(Repræsentationer af Interaktioner, der er blevet Generaliserede), fremkaldt ledsager, prægning, tilknytning, smil, gråd, klyngen sig til, 0-2 måneder førtilknytning, 2-7 måneder begyndende tilknytning, 7-24 måneder selektiv tilknytning, separationsangst, tilknytningsadfærd, udforskningsadfærd, Diane Baumrinds 4 opdragsstile, kravstillende, kravundvigende, lydhør, børnecentreret, afvisende, voksencentreret, autoritativ(demokratisk), autoritær, eftergivende, uinvolveret, etnocentrisme, kulturrelativisme, minoritet, majoritet, assimilation, integration, segregatio</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser - inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger - demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning og gruppearbejde. Selvstændigt arbejde med at svare på spørgsmål Oplæg for klassen Øvelse i at anvende psykologifaglige begreber på bilag Cooperative Learning</p>

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 2	Mobning
Indhold	<p>Læsestof: ”Kulturen og det sociale liv – Psykologifagets grundbog”(2010) af Flemming B. Olsen(red.) side 95-104, 118-122(social adfærd, gruppepsykologiske processer, stereotyper og fordomme) ”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog, (2024), (stress, coping), p5573 ”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog, (2024)(mobning, social indflydelse), p5535 ”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog, (2024)(identitet, livsstil), p5422,</p>

	<p>p5392</p> <p>”Psykologi – fra celle til selfie”(2015) af Flemming André Philip Ravn og Troels Wolf side 161, 190-192, 203-204(diskrimination, mobning)</p> <p>”Copingstrategier” fra www.stressogros.dk/coping(coping)</p> <p>”Socialpsykologi – en introduktion”(2016), Frydenlund, 3. udgave, 1. oplag, Rolf Kuschel og Per Schultz Jørgensen med bidrag af Faezeh Zand,(diskrimination) side 87-88</p> <p>”LIKE” af Camilla Mehlsen & Vincent F. Hendricks(Red.), 1 udgave, 1. oplag, 2019, Center for Information og Boblestudier,(CIBS), Københavns Universitet, side 21-25, 30-32, 35-36, 56-57, 80, 86-87</p> <p>Dokumentar:</p> <p>”Mit liv med mobning”, DR1, 2. januar 2013, Peter Mygind, Myginds Mission.</p> <p>”The Experimenter”, 2014, Michael Almereyda</p> <p>”Hængt ud på nettet”, 21. august 2017, DR2, Michael Jeppesen</p> <p>Bilag/cases:</p> <p>”Piger mobber mere på nettet” i Videnskab.dk af Arild S. Foss, 15. oktober 2013, oversat af Julie M. Ingemansson(social adfærd, gruppepsykologiske processer, social indflydelse, kommunikation i sociale sammenhænge og på de sociale medier)</p> <p>”Forråelsen ramte også mig” af Jesper Sølund Hansen fra Politiken den 26. maj 2007</p> <p>”Overraskende mange er bange – DPU – Aarhus Universitet(uddrag), 14. august 2012 af Camilla Mehlsen</p> <p>51 sider</p>
Omfang	20 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: projektion, kompensation, splitting, antikonform, eksperimentet epileptikeren, tilskuereffekten, individualpsykologisk og gruppepsykologisk syn på mobning, aggressiv mobber, passiv og provokerende mobbeoffer, gruppepres, deindividualisering, flertalsmisforståelse, lemmingeffekt, hatespeech, asynkronitet, shitstorm, viralitet, candystorm, bullyvictim, stereotyp, fordom, stigmatisering, hospitaleksperimentet, Philip Zimbardos Stanford-fængselseksperiment, magt, roller, identifikation, anonymitet, Muzafer Sherifs ”Robbers cave”/”Røverhule”-eksperiment, ind- og udgruppe, konformitet, kompliance, lydighed, Solomon Aschs stregforsøg, autoritet, Stanley Milgram, diskrimination, diskriminationskortet, kamp- og flugt-reaktionen, akut og kronisk stress, Holmes og Rahe sociale belastningsskala, daglige gener, konfronterende, distancerende, udadvendt, indadvendt følelsesmæssig, ansvar, uansvarlig, intellektuel og håbsorienteret coping, identitetsforvirring, identitetssøgen, jegidentitet, social identitet, subjektiv alder, en ungdommelig livsstil</p> <p>Mål:</p> <p>- demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det</p>

	<p>normalt fungerende menneske</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser - formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger - demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning. Grupperarbejde. Arbejde med bilag/cases Gruppeoplæg Cooperative Learning</p>

[Retur til forside](#)

Titel 3	Køn
Indhold	<p>Læsestof:</p> <p>”Would you go to bed with me tonight? Hvad mænd og kvinder svarer på seksuelle tilbud fra fremmede” af Gert Martin Hald i ”20 psykologiske eksperimenter – der ændrede vores syn på mennesket” af Henrik Høgh-Olesen og Thomas Dalsgaard(red.), plurafutura-publishing, 2020</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog, (2024)(køn), p4826, p4827, p4828</p> <p>”Psykologi – fra celle til selfie” af Flemming André Philip Ravn og Troels Wolf, iBog, (2022)(køn), p152, p153</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog, (2024)(kommunikation, personlighed”, p5450, p5664, p4852</p> <p>Dokumentar:</p> <p>”Viden om – Myter om mænd og kvinder”, DR2, 13. oktober 2009, Kristoffer Frøkjær-Jensen</p> <p>”Børn født i den forkerte krop”, 9. september 2015, DR2, Louis Theroux</p> <p>”Sexlyst, stenalderrhjerner & Drager i jetstrømmene”, DR2, 15. marts 2011, Anne Henderson, Johanne Vinten og Line Friis Frederiksen</p> <p>Bilag/cases:</p> <p>”Hver fjerde føler sig begrænset af sit køn” i ”Lederne – en verden til forskel”, 8. marts 2020, Diana Bergenser og Nanna Simone Jensen</p> <p>”Børn låses fast i stereotype kønsroller(interview)”(uddrag), Pernille Aisinger, 25. maj 2010, Folkeskolen.dk</p> <p>52 sider</p>
Omfang	18 lektioner á 45 minutter

<p>Særlige fokuspunkter</p>	<p>Kernebegreber: neuropsykologi, Simon Baron-Cohen, piger og drenge for lidt og for meget testosteron, hjernemodning, behaviorisme, social indlæringsteori, længdesnitsundersøgelse af Beverly Fagot og Mary Leinbach fra 1989 af 18 og 27 måneder gamle børn, Bandura, imitation, eksperiment af Perry og Bussey fra 1979 af 48 drenge og 48 piger, kognitiv psykologi, kønsskema, observationsundersøgelse af Beverly Fagot af 40 børn i 21 og 25 måneders alderen, eksistentiel psykologi, Simone de Beauvoir, patriarkalsk, det andet køn, objekt, kroppen som situation, post-moderne psykologi, køn er noget vi performer, Judith Butler, ciskønnet, transkønnet, heteroseksuel, heteronormative orden, socialpsykologi, os/dem-tænkning, polarisering, Darwins nødvendighed og tilfældighed, mutationer, evolutionspsykologi mænd og kvinder, oxytocin, mænd og kvinder psykisk sygdom, kønsidentitet, kønsroller, opdragelse, køn er magt, seksualitet, pseudohermafroditte, spornoseksualitet, Anna Libak, den røde fløj, kulturel konstruktion, den blå fløj, kønsdeterminisme, GLBTQ, transkønnet, hypothalamus, vil du gå i seng med mig i aften?, non-verbal kommunikation, mimiske koder, gestuelle koder, positur-koder, koder for øjenkontakt, ekstra-verbale koder, kropskontakt-koder, afstandskoder, koder for fremtræden, The Big Five, udadvendt-indadvendt, omgængelig-konfronterende, samvittighedsfuld-ligegyldig, anspændt(neuroticisme)-emotionelt stabil, åbenlukket, den forsigtige og den risikovillige type, nyheds-, forandrings- og flertydighedshedstolerance</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser - inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger - demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Gruppearbejde. Klasseundervisning. Gruppeoplæg. Summegrupper.</p>

[Retur til forside](#)

<p>Titel 4</p>	<p>Læring</p>
<p>Indhold</p>	<p>Læsestof: ”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog, (2024)(psykologiske, sociale og kulturelle forholds betydning for læring), p5135, p5162, p5163, p5161, p5159, p5158, p5157 ”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog(2024)(psykologiske, sociale og kul-</p>

	<p>turelle forholds betydning for læring og motivation), p5276, p5295, p5294, p5291, p5290</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog(2024)(psykologiske, sociale og kulturelle forholds betydning for hukommelse), p5236</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog(2024)(perceptionens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen), p5237</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog(2024)(tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen), p5242, p5274</p> <p>Dokumentar: ”9.z mod Kina (1)”, DR1, 22. 4. 2013, Irene Thyrrø og Lisbeth Dilling</p> <p>Bilag/Cases: ”Studie: Skoleelever bliver bedre af flere lærerstyrede timer i læsning”(uddrag), 20. juni 2016, Mads Moltsen, Videnskab.dk ”Praktisk læring løfter eleverne”, Kristeligt Dagblad, 25. september 2015, Josephine Wiesener ”Pinball-effekten: Derfor ødelægger sociale medier din koncentration”, ForskerZonen, Videnskab.dk, 29. januar 2016, Vincent Hendricks – professor, Institut for Medier, Erkendelse og Formidling & Joachim Schmidt Wiewiura – forsker, Institut for Medier, Erkendelse og Formidling(psykologiske, sociale, digitale forholds betydning for læring og hukommelse)</p> <p>51 sider</p> <p>I alt 185 sider</p>
Omfang	20 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: Pavlov, stimulus, respons, ubetinget, betinget, positivisme, empirisme, S før R, tom og fyldt madskål, hundepasserens fodtrin, klokke, spyt, savl, påvirkning, svar, klassisk betingning, passiv, naturlig, medfødt, genetisk, refleks, instinkt, udslukning, Watson, giv mig et dusin velkøbte børn, tabula rasa, forsøget med Albert og den hvide rotte, miljø, arv, nyse- og hosterefleksen, nærings-, forsvars- og forplantningsrefleksen, stimulus-generalisering, Thorndikes forsøg-og-fejl læring, effektloven, Köhler, kognitiv psykologi, kritik af behaviorismen, SOR-modellen, tænkning, forsøget med aber, banan, stokke, kasser, aha-oplevelse, pludselig indsigt, Bandura, imitation, observation, sproglig og tavs viden, udenadslære, paratviden, faktaviden, mesterlære, tankpasserpædagogik, kognitiv skema, assimilation, Piaget, akkomodation, Vygotsky, zonen for den nærmeste udvikling, stilladsering, motivation, nysgerrighed, mening, kompetence, interesse, selvtillid, anerkendelse, konkurrence, ”bottom up” og ”top down”-processer, Atkinson og Shiffrens flerlagermodel, sensorisk hukommelse, korttidshukommelse, 7 plus minus 2, klumpning, arbejds hukommelse, langtidshukommelse, implicit, eksplicit, episodisk, blitzerrindringer, semantisk hukommelse, procedurehukommelse, perceptuel hukommelse, hukommelse for emotionelle reaktioner, tilskuereffekten, lemningeffekten, ”hoppe-med-på-vognen-effekten”, pinballeffekten</p>

	<p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser - formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag - demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger - demonstrere viden om psykologisk identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag
Væsentligste arbejdsformer	<p>Selvstændigt arbejde Gruppearbejde Klasseundervisning Oplæg Cooperative Learning</p>

[Retur til forside](#)

Titel 5	Videnskabelige undersøgelsesmetoder
Indhold	<p>Læsestof: "Undersøgelser i psykologi", 2022, Systime, Charlotte Tieka Jensen og Katrine Quorning, p130, p136, p150, p168, p169, p170 og p171</p> <p>Dokumentar:</p> <p>Bilag/Cases:</p> <p>51 sider</p> <p>I alt 185 sider</p>
Omfang	10 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Kernebegreber: kvantitativ og kvalitativ metode, observation, spørgeskemaundersøgelse, interview, eksperiment, bias, fejlkilde, undersøgelseffekten, selvrapportering, pygmalioneffekten, repræsentativitet, validitet, reliabilitet, etiske retningslinjer i psykologiske undersøgelser</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser - formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den an-

	<p>vendte viden på et fagligt grundlag</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger - demonstrere viden om psykologisk identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag
Væsentligste arbejdsformer	<p>Selvstændigt arbejde</p> <p>Gruppearbejde</p> <p>Klasseundervisning</p> <p>Oplæg</p> <p>Cooperative Learning</p>